

[Sortides](#)**Sortides: Tornar a Mauthausen**

Enviada per xvalls2 el 13/Mai/2016 - 05:28

En acabar l'Exposició de l'Espai Memòries, aquest dissabte, un periodista de TV C.T em demanava: *i ara què?* Jo li vaig respondre: *tornar a començar amb un altre alumnat; divendres que ve, marxem cap a Mauthausen.* També m'havien demanat per l'institut: *no estàs cansat d'anar tantes vegades a Mauthausen? Per què hi vas?*

El dilluns estava un xic decaigut, havia tingut una classe poc agraïda. Esmorzàvem a la granja amb l'Igor i l'Elisabet, tot parlant d'aquest art que és ensenyar. L'Eli em va dir: *"si el que fas, serveix perquè un alumne és commogut i sigui més crític, ja val la pena"*. A la tarda, em mirava els *Moviments del pensar*, de segon de batxillerat. Contemplava com havien madurat en la seva trajectòria durant el cicle de batxillerat, i llegia alguna lletra que em tornava a portar a les paraules sanes de la bona Eli. Em refermava: Cap a Mauthausen!! El grup serà d'unes cent persones, entre les quals vint-i-cinc manresans.

"La paraula **humanitat** ha de ser un dels punts clau de la nostra anàlisi i del nostre aprenentatge comú. Paraula que, en el seu significat inherent, en conté d'altres: **dignitat, identitat, consciència universal, compromís, coherència**. Els testimonis que han fet un relat de la seva experiència en els camps parlen de sentiments i de valors positius: la **solidaritat** entre companys, la continuïtat de la lluita, i fins i tot arriben a insinuar que van experimentar una certa felicitat que semblaria paradoxal i insensata. Seria com si la **bellesa** o el **bé** que podem generar també poguessin formar part de l'experiència de l'horror. Indagar en aquesta experiència, escoltar el seu relat, permetrà conèixer els fonaments d'aquesta humanitat compartida, d'aquesta consciència universal del que som i del que hem de ser si aprenem la lliçó de Mauthausen, la lliçó dels deportats republicans espanyols, la lliçó que va saber establir la mirada intel·ligent i compromesa de Montserrat Roig sobre els camps convertint-se ella mateixa i la seva obra en la memòria dels seus, en la memòria del seu país.

El terme dignitat comença a ser introduït al segle XX en molts textos jurídics, sovint a conseqüència d'un exercici excessiu de l'autoritat de l'Estat. Per exemple, apareix en el preàmbul de la Carta de les Nacions Unides del 26 de juny de 1945 i també en el mateix pròleg de la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948 on s'afirma que "el reconeixement de la dignitat humana inherent a tots els membres de la família humana i dels drets iguals i inalienables constitueix el fonament de la llibertat, la justícia i la pau al món". Aquest adjectiu "inherent" indica un tret bàsic de la seva essència, es tracta d'una cosa pròpia, intrínseca de la nostra humanitat, independentment de sobre qui s'aplica, de com actua, o de quins són els seus trets d'identitat. És, doncs, una condició fonamental de la nostra convivència, en l'ordre en la justícia, en la llibertat i en la pau que volem gaudir. Si no la respectem, aquest ordre desitjat i projectat, desapareix.

Però, en què consisteix aquest ordre que hem de construir des de la nostra dignitat inherent, compartida? Què és, en definitiva, la veritable dignitat humana? El viatge que els deportats als camps nazis van haver de suportar pot ser una perspectiva dolorosament instructiva per poder entendre -ho. Les dures condicions, les víctimes del propi trajecte i la deshumanització que comportava han de ser una mostra de l'inici del procés d'una dignitat perduda. Per a alguns pensadors contemporanis, el camp de concentració esdevé la constatació del fracàs de la modernitat i del seu projecte il·lustrat. La raó il·lustrada es va convertir en una raó sotmesa a la voluntat de domini d'uns éssers humans sobre uns altres i, per tant, en un instrument de violència i de totalitarisme.

La primera concreció d'aquesta violència es manifesta en la negació de la diferència i de la pluralitat, que havien

de ser eliminades pel fet de no adequar-se al cànon de la ideologia totalitària nacionalsocialista i al projecte d'una nova Europa: homosexuals, "asocials", Testimonis de Jehovà, gitanos, jueus, maçons, discapacitats i malalts, i els enemics polítics. La identitat de qualsevol individu, evidentment també la dels deportats republicans espanyols, es manifesta en la seva singularitat, en la seva diferència.

Per tal de superar els models totalitaris, cal obrir la raó il·lustrada cap a la comprensió de la diferència i de la pluralitat a través de la seva vinculació a altres esferes de la realització cultural com l'estètica o la memòria. Així, el sentit profund que cal atorgar a la democràcia és l'assumpció de la diferència, de la minoria, i la seva capacitat per impulsar polítiques que facin possible la plena integració social dels que tenen característiques propícies per a l'exclusió". (dossier de viatge a Mauthausen 2016/ Montserrat Roig: 45 anys de vida, 25 anys de llegat / Rosa Toran / Amical)

Oh Europa! [Lliure comerç i filat de punxes](#)